

זאב! זאב!

הוא לא אמר כי יש לגרש את אזרחי ישראל חזרה לאירופה. הוא לא אמר כי מצב ערביי ישראל דומה למצב היהודים באירופה הנאצית. להיפך, הוא אמר כי ב- מצב עגום זה נמצאים פלטיי פלסטין, ב- מחנות הנמצאים דחוק במדינות ערב.

הוא לא אמר שעומדת לפרוץ מלחמה. הוא רק ניבא שסיכסוך מזויין עלול לפרוץ, במקום או במאות, מחר, או בעוד עשרים שנה, אם לא ימצא הסדר.

ובעיקר, הוא הודיע בפירוש שלום ישראל-ערבי אפשרי — וכי המיכשול הייחיד לה הוא מדיניות ממשלת ישראל.

היה זה הדיפך הנמכר מתוכן הדיעה המקורית ב"קול ישראל".

★ ★ ★

קשה לתאר דוגמה מובהקת יותר ל- תעמולת-זוהעה. היא מבעיתה למדי כש- לעצמה. אך בהיותה רק חוליה אחת ב- שרשרת של ידיעות ומעשים, פרט אחד ב- מיבצע, היא מחייבת מחשבה.

מדוע בא מיבצע זה דווקא עכ- שיו?

אפילו יוצרי הבהלה אינם טוענים כי קרה משהו מיוחד. הרמטכ"ל לא הסתמך בנאומו על מאורע שאירע החודש, או אפי- לו השנה, אלא על תהליך ממושך והדרגתי של שנים אחדות. מאמרי הבהלה בעתונות אינם מצביעים גם הם על שינוי פתאומי כלשהו, המחייב אזעקת-פתע.

יש רק תאריך אקטואלי אחד הקשור במיבצע זה. הוא חל ב- חודש אוגוסט — היום בו יבחרו אזרחי ישראל את הכנסת.

אין מנוס מן המסקנה כי המיבצע כולו, על נאומיו ומאמריו, שקריו ועיוותיו, פעולו- תיו ומחוליו, מהרה חלק בלתי-נפרד ממע- רכת-הבחירות של דויד בן-גוריון.

אם היה ספק בכך, הרי באה מפא"י עצמה ופירסמה השבוע מודעת-בחירות. אחרי הס- תמכה על הנוסח המסולף של נאום בורגי- בה, קראה המודעה: "יש מי שנושא באח- ריות זו (לענייני בטחון) וחיבב לשאת בעו- לה בכל ימות השנה, גם כאשר בחירות ב- שער. אם מרחיע צה"ל את נאצו, קאסם, חוסיין וכל אותה כת של שליטים ערביים — הרי זה פרי המאמץ הבטחוני הממושך, בהנהגת האנשים שהשכילו לראות מראש את הסכנות, הגבירו את ציוד הצבא ו- חיזקו את רוחו וכושרו. הם עשו זאת ב- עבר — הם יעשו זאת בעתיד!"

★ ★ ★

א ידו הייתי דויד בן-גוריון, לא הייתי מתפאר בכך שאחרי 28 שנות כהונתי כראש-הממשלה נמצאת המדינה במצב בו היא צפויה בכל עת להשמדה פיסית.

לא הייתי מתפאר בכך שכל ערבי, ללא יוצא מן הכלל, קיצוני ומתון, ניטראליסטי וסוכן מערבי, זומם לכלונתו.

לא הייתי מתפאר בכך שלא מי צאתי אף ערבי אחד מבין עשרות מיליונים המוכן לדבר עימי, לשי- כת עימי ליד שולחן אחד ולכונן מוסגרת לחיים משותפים עימי.

אפילו היה זה המצב לאשרו, הייתי מנסה להסתירו. הייתי אומר לעצמי: אם יודע הדבר, חס ושלום, לבורחים, יסלקו אותי בבושת-פנים. חשתי יחפשו אנשים אחרים, בעלי רעיונות חדשים, המוכנים לחפש דר- כים נועזות לשינוי המצב.

אלא שדויד בן-גוריון חושב אחרת. הוא יודע ששום מפלגה לא תשליך ברצינות אתגר זה בפניו. אף לאחת מן המפלגות אין העוז לקום ולהכריז: "הזקן הזה רוצה להי- בחר בעזרת בהלת-מלחמה מפורקת. משמע שהוא יכול להתקיים רק באחירה של מל- חמה. משמע שהוא מייצג את מפלגת-המל- חמה. כל הרוצה במלחמה — יבחר בו. כל הרוצה בשלום — יבחר בנו."

אין מפלגה שתקום ותאמר זאת ברצינות. ואין מפלגה שתגיד: "אינני מבטיחה לכם כי אשיג את השלום. אני רק מבטיחה לכם שאבי דווקא מחדש את כל האפשרויות, שאקדיש למאמץ זה את כל האמץ צעמי, שאנייס לצורך זה את כל הכוחות המוכשרים. גם לכך אין הזקן הזה מסוגל."

אין מפלגה כזאת, ותכל.

בערב שבת, בשעת השיא של האזונה, מסר קול ישראל את הידיעה המבהילה כי בורגיבה ניבא, בנאום אותו נשא בארצות-הברית, כי מלחמת-אליג'יריה שנייה עומדת לפרוץ בישראל.

למאזינים הנפחדים לא נשאר ספק כי הכוונה היא למלחמה מדי- יודית, או קרובה ביותר. כאשר נכואה כזו באה מפי המנהיג הי- ערבי המתון ביותר במרחב, יש כה כדי להרהים ולהזעיק.

למחרת היום בא פירוט הנאום בכל עת- ני הבוקר. נסתבר כי בורגיבה אמר דברים איומים, העולים על דברייה-השמצה הקיצו- ר.

השיגרתית כי "נאצר זומם להשמידנו" — מילים שהפכו פסוק-חובה בכל נאום של אלוף, כמילים "בימים טרופים אלה" בנאום של עסקן ציוני. בנאום רב-ירושם הוסיף כי צבא רע"ם התקדם התקדמות אדירה מבחי- נה כמותית ואיכותית, שהוא שופע נשק חדיש, וכי יער של בתי-חרושת משוכללים צומח במצריים. לולא ידענו מי המדבר, יכולנו לחשוש כי הוא מצטט חוברת-הע- מולה של גמאל עבד אל-נאצר.

אחרי הסולן, באה המקהלה. לפי פקודת שרביטו של מנצח אלמוני, פצחו סוכני מש- רדהבסחון בחצי תריסר עתונים בשירה אדירה. בזה אחר זה החלו בפירסום סידרות מאמרים, מלאות טאטיסטיקה מפורטת ו-

מעשה בעדר כבשים, שהגיע זמנו לבחור לו רועה. המועמד העיקרי היה גבר קשיש ופיקח, שנוסף את מקלו מעל לראשו וצעק: "זאב! זאב! הכבשים נבהלו, התקבצו סביבו בפתח ובהרו בו פה אחד. ראה הרועה שזו שיטה טובה, והחל חר- זר עליה לעתים מזומנות. כאשר רטנו הכב- שים על המירעה הגרוע, צעק "זאב! זאב! הכבשים הצטופפו סביבו בחרדה, ושכחו את העשב. הזאב לא בא. זה טוב בשביל ה- מוראל שלכם!" צחק הרועה.

כאשר התגודו הכבשים לגו הצמר שלהן, צעק הרועה "זאב! זאב! והנחית במקלו מכות אדירות על האבנים שבשדה. שוב התקבצו הכבשים בחיל ורועה. כאשר הזאב לא בא, אמר הרואה: "אתם רואים? הב- הלתי אותי!" הכבשים מסרו את הצמר ב- תודה ובהוקרה.

לפני כל בחירות, כאשר הופיעו רועים אחרים בשדה וביקשו להיבחר, צעק הרועה הזקן: "זאב! זאב!" כל הרועים האחרים נסו על נפשם. הכבשים נערכו להגנה היק- פית, והרועה המסיר אבנים לכל עבר. הוא נבחר ברוב גדול.

המשך הסיפור? כל ילד בישראל מכיר היטב. הכבשים התרגלו לשיגעונות הרועה. כאשר צעק "זאב! זאב!" המשיכו לאכול את העשב בשקט, ואף לא הרימו את עיניהן. יום אחד הופיע זאב אמיתי. הוא היה כושל וקצרירואי, והכבשים יכלו לגרשו בנקל, אילו נערכו ל- הגנה. הרועה צעק: "זאב! זאב!" אבל אף כיבשה תיממה אחת לא שמה לב. הזאב אכל את כל הכבי- שים, ובסוף, לקינוח סעודה, גם את הרועה.

★ ★ ★

יו ימים כאשר לא היה דבר קל בארץ למיצירת בהלה של מלחמה. די היה להתיישב ליד המיקרופון של קול ישראל ולהגיד ב-17 שפות את שתי המילים "בר- חויםים". אז קמה הארץ על רגליה, הגב- רים טפסו על כיסאות כדי להוציא את ציוד המילואים מארון בגדיה-החורף, וראשי מפלגות בירכו במילים חנוקות, רהיות דמעות של התרגשות, את ידי צה"ל.

בינתיים קרו כמה דברים בארץ. הודות לפרשה נסתבר לציבור כיצד נוהלו ענייני הבטחון וכיצד נתקבלו החלטות גורליות בשנת 1954. ראשי מפא"י ועסקני בטחון האשימו איש את רעהו בשיגור צה"ל לפעו- לות נועזות, שכל מטרתן לא היתה אלא לקנות את ליבה של הקצונה לטיעה זו או אחרת.

על כן, כאשר רוצים עתה לצי- עוק: "זאב! זאב!", אין מסתפי קים עוד בנאום מיקרו או בתקי- רית סתמית. עוברת שיטה מיק- צועית, מחושבת לפרטירפריה. בימים האחרונים ניתנה לאזרחי ישראל ההזדמנות להיחכך כיצד פועלת שיטה זו הלכה למעשה.

★ ★ ★

שעת השי"ן היתה כאשר הכריז דויד בן-גוריון, כננס סתות-הבחירות של מפא"י, כי "השקט הוא מדומה", כי "מאיי- מים על שלומנו וקיומנו", וכי "לא רק גבולותינו בסכנה, אלא עצם קיומנו".

מאז לא עבר יום, מבלי שדיוקנו המזוויע של הזאב יצויר לנגד עינינו.

במשך שנים לא הבליטו עתוני ישראל תקריות עם מסתננים. לפתע כבשו המסת- ננים את הכתרות הראשיות, לעתים בצו- רת שני הרוגים ביממה. האזרח התמים חיב לקבל את הרושם כאילו חל לפתע שינוי דרמטי בגבולות — רושם כוזב לחלוטין. ראל המטה הכללי של צבא ההגנה לי- ש"ח מנהיג את העתונות, כפי שהנהיג פעם את שעלי שמוע. הוא לא הסתפק בקביעה

רמטכ"ל צבי צור (במרכז): "האויב זומם לבלותינו..."

ניים ביותר של ראדיו קהיר. בין השאר אמר כי:

● מצב הערבים בישראל הוא כמצב היהודים באירופה הנאצית. באונייהם של אזרחי ישראל, המקשיבים מדי יום לעדויות של "עוצבות-מיבצע", ו"טיפול מיוחד", היתה לפענה זו, בצדק, צליל מחריד.

יש להחזיר את אזרחי ישראל, שבאו ממרכז אירופה, לארצות מהן באו, כדי לפנות את הארץ עבור תושביה הקודמים. הנאום סיפק הזדמנות של זהב לדויד בן- גוריון להשיב תשובה מוחצת. הוא הודרו להזמין שאילתא אצל עקיבא גוברין, אחד מנערי-החצר היותר-קשישים, והשיב במש- פטים מצלצים. הוא דחה את ההשמצות, הבטיח להגן על ישראל והעלה על גס את הישגיה המפוארים בטיפול במיעוטיה. כימי- עט איש לא שמ לב לפסוק קטן בו ציין בן-גוריון, דרך-אגב, כי לא קרא עדיין נוסח מוסמך של דברי בורגיבה.

השבוע נתברר מדוע כלל בן- גוריון פסק זה בנאומו. בשבת בכר- קר, כאשר רוב אזרחי ישראל יש- נו כמיטותיהם או רבצו על שפת- הים, שידר יומן החדשות של "קול- ישראל" את הנוסח המוקלט של נאום בורגיבה — ונתגלה אחד הי- שקרים החצופים ביותר של הי- שנה. לא זו בלבד שבורגיבה לא אמר מה שפורסם בישראל בשמו, אלא שאמר כימעט את ההיפך הגמור.

דברי-פרשנות ארוכים, שבאו להוכיח כי המלחמה תפרוץ בשנת 1962. מתקבל הרושם שלולא חובת הי- סודיות הבטחונית, היו מודיעים גם על התאריך והשעה המדויי- קים בהם יעברו צבאות רע"ם המי- פוארים את גבולות ישראל כדי ל- קפד את פתיל חיינו.

מאחורי מקהלה זו עומדת התיזמורת הי- מלאה של קול ישראל. כמעט ואין מהדורת חדשות ללא נאום של פלוגי או הכרזה של אלמוני המבשרים את המלחמה הקרובה. ידיעה מבהילה רודפת ידיעה מבהילה. כאשר האויב עומד בשער, מובן מאליו כי יש לחשל את צה"ל, לגייס את יחידות המילואים ולטפח בהן את הכושר הקרבי. על כן דאג מי שדאג לערוך תימרונים. כי ביצוע תימרונים אלה יחזיר למגר- ייסים את התחושה הבטחונית, יכשיר אותם לקראת המלחמה הקרובה. הקצינים יבהירו להם את חומרת המצב. שר הבטחון דויד בן-גוריון וסגנו שמעון פרס יבקרו, כנהוג, בשטח התימרון ויסקרו את הכוחות. למען הסדר הטוב נערכים התימרונים כך שאנשי המילואים יספיקו להשתחרר ערב הבחירות ולחוש ישר לקלפי.

★ ★ ★

דוגמה נאה המדימה את השיטה כו- לה ניתנה השבוע. במרכזה עמד נאום חביב בורגיבה, נשאו תוניס, המדינה הער- בית העצמאית היחידה המקימת קשרי-דואר עם ישראל.